

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-2-2>

УДК 332.021:321.011.7:06.052:061.1

JEL H83, O18

І. З. Сторонянська

доктор економічних наук, професор, заступник директора
з наукової роботи ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долишнього НАН України», м. Львів
e-mail: istoron.ird@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0237-1409>

Т. Я. Баранецький

магістр фінансів

e-mail: bartaras@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3349-2621>

**ВИКЛИКИ ДЛЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
ОСВОЄННЯ КОШТІВ ПРОГРАМИ UKRAINE FACILITY**

Доводиться важливість підвищення на різних рівнях адміністративної спроможності та побудови системи освоєння коштів структурних фондів ЄС в контексті імплементації програми Ukraine Facility. Зосереджено увагу на викликах системного характеру, які потребують вирішення під час реалізації нової державної регіональної політики в умовах подолання наслідків війни та наближення України до кращих процедур і практик ЄС. Розглянуто розширений завдяки фінансовій допомозі на відновлення, реконструкцію та розбудову України інструмент Ukraine Facility. Підкреслено важливість ролі місцевих і регіональних органів влади як промоторів інклюзивного територіального підходу до місцевого розвитку та необхідність підвищення спроможності місцевих органів управління. Акцентовано на питанні використання коштів європейських фондів країнами-членами ЄС та оцінено імплементацію інвестицій у розрізі окремих країн, а також особливості освоєння виділених коштів структурних фондів. Зазначено, що Польща формувала ефективну структуру органів освоєння коштів європейських структурних фондів понад десятиліття. Вивчення досвіду Польщі дало змогу сформуванати низку рекомендацій для України.

Ключові слова: регіональна політика, державна стратегія регіонального розвитку, Ukraine Facility, багаторівневе управління, структурні фонди ЄС.

Storonyanska I. Z., Baranetsky T. Ya. CHALLENGES FOR THE REGIONAL POLICY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE USE OF FUNDS FROM THE UKRAINE FACILITY PROGRAM

The article dwells on the importance of increasing administrative capacity at the national, regional, and local levels and building a system for the spending of EU structural funds in the context of the successful implementation of the Ukraine Facility. Attention is focused on the systemic challenges that need to be addressed in the process of implementing a new state regional policy in the context of overcoming the consequences of the Russian Federation's war against Ukraine and bringing it closer to the procedures and best practices of the EU. The authors consider the Ukraine Facility, which has been expanded to include financial assistance for the recovery, reconstruction, and development of Ukraine, and its three components (pillars): financial assistance in the form of grants and loans to the state, reducing investors' risks in financing investment projects for recovery and reconstruction in Ukraine through the involvement of international financial institutions, technical assistance to the government to develop and implement reforms related to EU accession and gradual harmonization of national legislation with EU Acquis rules, standards, policies and practices in view of Ukraine's future membership in the EU. The focus of the Ukraine Facility on the importance of the role of local and regional authorities as promoters of an inclusive territorial approach to local development and the need to increase the capacity of local governments is emphasized. Special attention is paid to the use of European funds by the EU countries and an assessment of the implementation of investments in the context of individual EU countries, as well as the peculiarities of the use of allocated structural funds. The article notes that Poland's experience in the use of funds is very valuable, as it was able to use the maximum amount among EU countries – €87.1 billion, which indicates the high efficiency of the system of interaction with structural funds built in Poland. The strategic directions of building a coherent and effective system of funds use in Poland since the early 1990s as the main goal of regional policy are outlined. Poland has been forming an effective structure of agencies for the use of European Structural Funds for more than a decade. The study of the experience of the EU countries, in particular Poland, has helped to formulate a number of lessons and recommendations for Ukraine. Ensuring the capacity to utilize Ukraine Facility funds at the national, regional, and local levels is impossible without addressing the most pressing issues, such as creating a legal framework for managing structural funds in accordance with EU requirements, building an institutional system for implementing the Ukraine Facility program and the future utilization of EU structural funds; creating appropriate tools and procedures for the preparation, management, monitoring, and control of programs and projects; availability of effective digital management platforms; ensuring a comprehensive approach to socio-economic and spatial development based on effective regional policy and modern spatial planning; implementation of multi-level management and coordination between different actors involved in program development and management of the Ukraine Facility funds; broad involvement of the scientific community in the implementation of the Ukraine Facility.

Keywords: regional policy, State Regional Development Strategy, Ukraine Facility, multi-level management, EU structural funds.

Постановка проблеми. На сучасному етапі регіональна політика України характеризується значними трансформаціями, які зумовлені наслідками повномасштабної війни РФ проти України та їхнім впливом на територіальні громади та регіони, підвищенням ролі безпеки та стійкості регіональних систем до зовнішніх чинників. Водночас набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС формують перелік вимог до нової моделі регіональної політики в напрямі її наближення до регіональних політики країн-членів ЄС.

Ураховуючи зазначене, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України у 2023 р. здійснило масштабну роботу (за участю 230 експертів) з актуалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. У грудні 2023 р. було представлено на публічне обговорення проект нової редакції Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Хоча цей документ є одним з понад ста чинних на сьогодні стратегічних документів національного рівня в Україні, його значущість важко переоцінити з огляду на те, що саме він покликаний:

(а) поєднати секторальний та територіальний зрізи в питаннях відновлення та соціально-економічного розвитку України;

(б) забезпечити імплементацію в практику управління територіального підходу – через визначення цілей та завдань для окремих функціональних типів територій;

(в) сформувати «територіальну основу» для залучення фінансового ресурсу з різних джерел (зокрема міжнародної допомоги) для реалізації проектів з відновлення та реконструкції.

Завдання як надто амбітні, так і дуже складні. Реалізація їх фактично вимагає повної трансформації інституційної системи регіональної політики України та її вибудовування на нових європейських засадах і з використанням європейських інструментів. Складність полягає ще й у тому, що процес формування такої інституційної системи, який тривав у країнах-членах ЄС десятки років, Україна повинна пройти максимально швидко, тоді можливість отримання коштів європейських фондів з'являться вже у 2024 р.

Отже, важливо дуже ретельно вивчити досвід європейських країн, зокрема сусідньої Польщі, у питаннях модернізації регіональної політики в умовах інтегрування в ЄС та формування інституційної системи освоєння коштів через передвступні інструменти – Instruments for Pre-Accession Assistance (IPA).

Аналіз останніх досліджень. Дослідження європейської регіональної політики, зокрема в частині фінансових інструментів її імплементації, здійснили у своїх працях В. Чужиков [1], І. Бег [2] і Н. Лукач [3]. Значний внесок у дослідження нової регіональної

політики ЄС зроблено вітчизняними вченими Л. Федуловою, С. Давимуюкою та В. Куйбідом [4], В. Захарченком [5], а також низкою інших авторів [6-9], які проаналізували зміну моделі регіональної політики ЄС, принципи та тенденції її розвитку. Особливо цінними для формування інституційної системи взаємодії України з фондами ЄС є праці П. Жубера [10-11] та П. Хурского [12], які презентують позитивні сторони та негативи досвіду налагодження взаємодії між польськими інституціями та європейськими фондами. Україна на основі вивчення досвіду країн, які пройшли цей шлях, повинна сформувати власну нормативно-правову базу для управління взаємодією із структурними фондами, систему інституцій державного, регіонального та місцевого рівня, відповідних інструментів і процедур підготовки, управління, моніторингу та контролю програм і проектів, які реалізовуватимуться за кошти Ukraine Facility, а в майбутньому – європейських структурних фондів.

Метою статті є виявлення системних викликів, які потребують вирішення під час впровадження нової державної регіональної політики в контексті подолання наслідків війни РФ проти України та її наближення до процедур і кращих практик ЄС, зокрема щодо необхідності підвищення адміністративної спроможності на національному, регіональному та місцевому рівнях і побудови системи освоєння коштів структурних фондів ЄС в контексті успішної імплементації програми Ukraine Facility.

Основні результати дослідження. Проект нової редакції Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – Стратегія) покликаний дати відповідь щодо цілей і завдань регіональної політики в контексті нових викликів сьогодення: утрата людського капіталу та прискорення депопуляції; різкі просторові та структурні зміни в економіці, утрата експортного потенціалу регіонів; збільшення кількості територій, які потребують державної підтримки; знищення і значні пошкодження інфраструктури та її невідповідність актуальним потребам людини, економіки та вимогам безпеки; утрата транзитного потенціалу та вимушена переорієнтація транспортно-логістичних потоків; зміна клімату та погіршення екологічної ситуації внаслідок бойових дій на території України; збройна агресія російської федерації, тимчасова окупація частини території України та втрата інституційної спроможності влади на місцевому рівні; неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур і кращих практик ЄС [13].

Фактично в проекті нової редакції Стратегії чітко відслідковуються дві основні траєкторії – відновлення і розвиток територій України з першочерговим урахуванням фактору безпеки та перезавантаження системи управління регіональним і місцевим розвитком у перспективі євроінтеграції. Пріоритетами за другим напрямом є розвиток багаторівневого врядування, наближення системи управління

регіональним розвитком до процедур і кращих практик ЄС, а також розвиток інституційної спроможності органів місцевого самоврядування на регіональному та місцевому рівні у сферах стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації та антикорупції. Ці пріоритети розкриваються через оперативні цілі та завдання в стратегічній цілі 3 Стратегії «Розбудова ефективного багаторівневого врядування».

У цьому контексті фокусом уваги стає програма Ukraine Facility [14], яка є розширеним інструментом фінансування для України як країни-кандидата на членство в ЄС. Європейський Парламент на засіданні 27 лютого ухвалив рішення про виділення Україні фінансової та технічної допомоги ЄС на загальну суму 50 млрд євро в межах програми Ukraine Facility (17 млрд євро – у формі грантів на безповоротній основі, 33 млрд євро – у формі позик). Кошти виділятимуться протягом 2024-2027 рр. на основі виконання щоквартальних індикаторів, визначених у Плані України, прийнятого для Ukraine Facility (далі – План України).

На відміну від традиційної підтримки країн-кандидатів через Instruments for Pre-Accession Assistance (IPA), які спрямовуються на реалізацію реформ і зближення національного законодавства з правом ЄС, інструмент Ukraine Facility розширений завдяки фінансовій допомозі на відновлення, реконструкцію та розбудову України. Ukraine Facility [14] містить три складові (піллари):

1-й піллар передбачає фінансову підтримку реалізації Плану України у формі грантів і позик, які надійдуть до державного бюджету та спрямовуватимуться на макрофінансову стабілізацію, інвестиційне забезпечення проєктів з відновлення, реконструкції та модернізації, підтримку реформ, необхідних для вступу в ЄС.

Щорічна безповоротна грантова підтримка в межах 1-го піллару становитиме 5,3 млрд євро та надаватиметься за умови виконання узгоджених і задекларованих у Плані України умов. Водночас передбачено, що принаймні 20% цих ресурсів спрямовуватимуться на потреби регіонів і громад у відновленні, реконструкції та модернізації.

2-й піллар концентрується на зниженні ризиків інвесторів щодо фінансування інвестиційних проєктів відновлення та реконструкції в Україні через залучення міжнародних фінансових інституцій. Такими інвесторами можуть бути органи державної та регіональної влади, муніципалітети, компанії приватного сектору та державні підприємства, інші учасники. Інвестиційні проєкти повинні відповідати визначеним у Плані України пріоритетам, спрямовуватися на його реалізацію і досягнення цілей.

Ukraine Facility передбачає використання щонайменше 15% фінансового ресурсу за цим пілларом для підтримки стартапів, малих і середніх підприємств (МСП). Також важливою вимогою є спрямування щонайменше 20% інвестиційних ресурсів у межах 1-го та 2-го пілларів на підтримку проєктів, націлених на зелений перехід.

3-й піллар – це технічна допомога уряду на розроблення та впровадження реформ, пов'язаних із вступом до ЄС, поступове приведення національного законодавства у відповідність з правилами, стандартами, політиками та практиками Acquis ЄС з огляду на майбутнє членство України в Євросоюзі. У цьому процесі також мають бути враховані відповідні рекомендації міжнародних органів, як от Рада Європи та Венеціанська комісія. Підтримка має сприяти зміцненню верховенства права та незалежності судової системи, боротьбі з корупцією, децентралізації, посиленню ефективності державного управління та місцевого самоврядування, зміцненню спроможності організацій громадянського суспільства, розвитку міжрегіонального та міжтериторіального співробітництва між українськими та європейськими регіонами, громадами, містами.

Загалом програма Ukraine Facility акцентує увагу на важливості «ролі, яку відіграють місцеві та регіональні органи влади як промотори інклюзивного територіального підходу до місцевого розвитку, включно з процесами децентралізації, участю організацій громадянського суспільства та місцевих громад» і на необхідності «сприяння підвищення спроможності місцевих органів управління, зокрема для реалізації проєктів у межах програми, відповідно до принципу місцевого самоврядування, визначеного в Європейській хартії місцевого самоврядування, підписантом якої є Україна» [14] (насамперед у межах 3-го піллару). Це лише підтверджує тезу, що успішна імплементація Ukraine Facility неможлива без проактивної регіональної політики, а план заходів і програми регіонального розвитку, які будуть розробляти на виконання державної стратегії регіонального розвитку, повинні стати інструментами досягнення цілей Плану України, які фінансуватимуться коштом європейських фондів.

Водночас це виводить у ранг першочергових питання адміністративної спроможності. Тобто здатності «поглинати» фінансовий ресурс у межах Ukraine Facility, реалізовувати проєкти та програми відповідно до Плану України, досягати поставлених цілей та виконувати задекларовані умови. Адміністративна спроможність розглядається як загальна здатність органів державної влади та місцевого самоврядування, залучених до процесу програмування, моніторингу управління і фінансування проєктів, реалізовувати програми і проєкти, що співфінансуються із структурних фондів, відповідно до вимог законодавства ЄС.

Результати аналітичного оцінювання динаміки використання коштів європейських фондів країнами-членами ЄС [15] свідчать, що у стратегічному періоді 2014-2020 рр. жодна країна не змогла використати виділений бюджет із структурних фондів у повному обсязі. Максимальне використання (93%) продемонструвала Португалія. А в одинадцяти країнах-членах ЄС рівень освоєння виділеного ресурсу був нижчим за середній рівень по ЄС (79%). Найефективнішими в імплементації інвестицій за результатами 2014-2020 рр. були Португалія, Литва,

Фінляндія, Люксембург, Мальта, Словенія, Естонія, Ірландія, Чехія, Франція, Швеція та Сполучене Королівство. Кожна із цих країн мала освоєні витрати на рівні понад 80% відносно запланованого бюджету. У переліку цих країн є країни з невеликими обсягами асигнувань (менш ніж 10 млрд євро – Литва, Фінляндія, Люксембург, Мальта та інші), які, зрозуміло, легше освоювати, а також країни з якісною та сильною системою інститутів (органів державного та субрегіонального управління), спроможних «поглинати» значні обсяги виділених коштів структурних фондів.

Хоча Польща за спроможністю освоювати кошти в попередньому стратегічному періоді знаходилася на середньому рівні (78%), її досвід є дуже цінним, оскільки вона змогла використати максимальну серед країн-членів ЄС суму – 87,1 млрд євро. Наступна за обсягом освоєного ресурсу країна – Італія, яка використала 58 млрд євро. Це свідчить про високу ефективність вибудованої в Польщі системи взаємодії із структурними фондами.

З початку 1990-х років, в очікуванні поглиблення євроінтеграційних процесів і надходження коштів з бюджету ЄС на цілі розвитку, головною метою регіональної політики Польщі стала побудова злагодженої та ефективної системи освоєння коштів. Водночас стратегічними напрямками в цьому питанні стали:

- утворення потужних, помітних на карті Європи регіонів – воєводств. У 1999 р. було створено 16 великих воєводств замість 49 малих;
- формування сильної інституції національного рівня, яка може координувати національну політику розвитку територій і представляти уряд у відносинах з регіональними інституціями для обговорення міжрегіональних проєктів і заходів національного значення. До 2005 р. роль координатора виконувала недержавна структура – Польська агенція регіонального розвитку (PARR). Але у 2005 р. було створено Міністерство регіонального розвитку, на яке покладені функції, пов'язані з регіональною політикою, управлінням коштами ЄС та національним стратегічним соціально-економічним і територіальним програмуванням;
- формування сильних регіональних інституцій, здатних планувати та впроваджувати політику на своїх територіях, використовуючи власні ресурси та юридичні повноваження, а також реалізувати міжрегіональні проєкти. Процес створення таких інституцій у різних регіонах був дуже диференційованим у часі. Тому відповідальність за реалізацію передвступних програм з 2000 р. та програм політики згуртування (після вступу до ЄС у 2004 р.) уряд Польщі поклав на органи державного управління, а з 2006 р. – також і на регіональні органи місцевого самоврядування. Отже, понад десятиліття Польща формувала ефективну структуру органів освоєння коштів європейських структурних фондів. Вивчення досвіду країн-членів ЄС, зокрема Польщі, дає

зможу сформувати низку уроків і рекомендацій для України. Забезпечення спроможності до освоєння коштів Ukraine Facility на національному, регіональному та місцевому рівнях неможливе без вирішення деяких найбільш нагальних питань.

1. Створення нормативно-правової бази для управління структурними фондами відповідно до вимог статей 174 та 175 Договору про функціонування ЄС та гармонізація національного законодавства з Acquis ЄС у таких конкретних сферах, як охорона довкілля, державні закупівлі, конкурентна політика, забезпечення принципів недискримінації та рівних можливостей тощо.

2. Вибудовування інституційної системи для імплементації програми Ukraine Facility та майбутнього освоєння структурних фондів ЄС. Ідеться про створення нових і посилення спроможності наявних інституцій (зокрема наділення їх новими функціями) на національному, регіональному та місцевому рівнях. Досвід країн-членів ЄС свідчить про складність налагодження такої системи та її дороговартісність (3-5% вартості реалізовуваних програм).

На національному рівні роль стратегічної і координаційної інституції в країнах-членах ЄС покладається, як правило, на одне з міністерств, з яким свої політики щодо використання фондів ЄС погоджують органи управління національними та регіональними програмами (інші міністерства та відомства, регіональні та місцеві органи самоврядування). Наприклад, у Польщі функцію координації та отримання траншів виконує Міністерство фондів і регіональної політики, саме в цьому міністерстві, у Міністерстві сільського розвитку та Міністерстві морського господарства зосереджені органи управління національними програмами, а в 16 воєводствах присутні органи управління регіональними програмами.

До цього слід додати надважливу роль системи аудиторських інституцій, які функціонують на національному та регіональному рівнях і відповідають за аудит процесу відбору програм і проєктів, а також за правильність реалізації їх. До цієї інституційної системи також слід віднести сукупність інститутів, які здійснюють підготовку та реалізацію проєктів (агенції розвитку, організації громадянського суспільства тощо), приватні та державні компанії, суб'єкти малого та середнього підприємництва, які прозоро здійснюють економічну діяльність відповідно до нормативних вимог тощо.

Разом з інститутами важливим є створення відповідних інструментів і процедур підготовки, управління, моніторингу та контролю програм і проєктів, які реалізовуватимуться за кошти Ukraine Facility, а в майбутньому – європейських структурних фондів.

У контексті створення інституційної системи імплементації Ukraine Facility вагомим будуть відігравати цифрові управлінські платформи. Тут Україна має найвагоміші досягнення – активно розробляє і просуває такі платформи, як цифрова екосистема DREAM (Digital Restoration Ecosystem for

Accountable Management), що позиціонується як єдиний цифровий канал для всіх проектів відбудови на національному, регіональному та місцевому рівнях, Реєстр пошкодженого та знищеного майна (РПЗМ), Єдина державна електронна система у сфері будівництва (ЄДЕССБ) та інші.

Наразі для України питання вибору інституційної та територіальної моделі управління коштами ЄС залишається відкритим.

3. Забезпечення цілісного підходу до соціально-економічного та просторового розвитку на основі ефективної регіональної політики та сучасного просторового планування. Зараз архітектура документів стратегічного та просторового планування розвитку держави, регіонів і територіальних громад характеризується суттєвими вадами та неузгодженістю, що ускладнює процес розроблення та практичну реалізацію цих документів.

Уже сьогодні зрозуміло, що відбір будь-якого інвестиційного проекту розвитку регіону / територіальної громади буде передбачати звернення до документів стратегічного планування. Водночас недостатньо буде лише мати документ під назвою «стратегія розвитку». Питання буде стосуватись якості самого документу, інклюзивності процесу його розробки, наявності актуального плану заходів з реалізації, проходження процедури стратегічного екологічного оцінювання тощо.

Утім, якщо якість стратегічного планування розвитку регіонів і громад упродовж останніх двох років суттєво зросла (значною мірою завдяки підтримці донорських організацій), то питання просторового планування залишається невирішеним з огляду на надвисоку для територіальних громад вартість комплексних планів просторового розвитку громад (10-20 млн грн), відсутність достатньої кількості інституцій, які можуть розробляти такі документи, розгортання дискусій навколо програм комплексного відновлення територій територіальних громад.

Понад це Генеральна схема планування території України, яка є первинним планувальним документом, розроблена в 1998-2000 рр. і затверджена у 2002 р., практично втратила свою актуальність (зокрема з огляду на суттєві просторові соціально-економічні трансформації в умовах повномасштабної війни) та не відповідає потребам сьогодення. А саме цей документ (принципово новий за статусом, змістом і формою, розроблений на основі сучасних геоінформаційних технологій) мав би стати точкою відліку для планувальних документів нижчого рівня та просторовою рамкою для реалізації інвестиційних проектів відновлення та розвитку України.

Ці питання зараз перебувають у фазі активної дискусії (під головуванням Мінвідновлення), а від вирішення їх значною мірою залежить подальша ефективність використання фінансового ресурсу, його територіальна та секторальна спрямованість. Тут також важливо пам'ятати, що модернізація архітектури планувальних документів та їхнього змісту має відбуватися в контексті інтегрування програм / інструментів ЄС в національну систему

планування, що дасть змогу узгодити використання фондів ЄС з національними пріоритетами.

4. Імплементация багаторівневого управління та координації між різними суб'єктами, що беруть участь у розробленні програм та управлінні коштами інструменту Ukraine Facility. Водночас особливого значення набуває спроможність спільної реалізації проектів у частині їх співфінансування українською стороною. А це означає, що кожен з партнерів у межах проекту несе відповідальність за наявність грошових ресурсів для реалізації проекту до моменту відшкодування витрат з фондів ЄС.

5. Широке залучення наукової спільноти до імплементации Ukraine Facility. Принципом використання коштів ЄС є прийняття рішень про реалізацію проектів на основі аналізу даних і широкої наукової експертизи, а також здійснення моніторингу ефективності реалізації проектів у світлі їхнього впливу на досягнення означених цілей. Це вимагає налагодження співпраці органів влади з науковими та експертними колами.

Висновки. Саме адміністративна спроможність усіх без винятку суб'єктів реалізації регіональної політики та освоєння коштів Ukraine Facility в сучасних умовах стає одним з основних критеріїв успішності переговорного процесу України. Розвиток адміністративної спроможності є спільним цільовим індикатором для багатьох його розділів Тому Україна повинна бути готова інвестувати кошти та зусилля в розбудову спроможності на національному, регіональному та місцевому рівнях. Також розбудова адміністративної спроможності інституцій регіональної політики стане важливим фактором ефективної повоєнної відбудови та подолання наслідків повномасштабної війни рф проти України за принципом «будуй краще, ніж було» (build back better).

Список використаних джерел

1. *Регіональна політика Європейського Союзу: підручник* / ред. В. Чужиков. К.: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/evrointegracii/Pidruchnuk_E_RDM_2016.pdf
2. Begg I. Innovative Directions for EU Cohesion Policy after 2020. *CESifo Forum*. 2018. Vol. 19(1). Pp. 3-9. URL: <https://www.cesifo.org/DocDL/CESifo-Forum-2018-1-Begg-EU-Cohesion-Policy-march.pdf>
3. Лукач Н. М. Європейська політика згуртування в XXI ст.: орієнтири та досвід для України. *Політикус*. 2021. № 5. С. 107-113. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-5>
4. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової-регіональної політики країн-членів Європейського Союзу. *Регіональна економіка*. 2019. № 1. С. 76-87. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-1-9>
5. Захарченко В. І. Генеза та основні напрями регіональної політики країн Євросоюзу (в контексті досвіду для України). *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2020. № 1. С. 11-20. DOI: <https://doi.org/10.15276/ej.01.2020.2>
6. Ливч Д. Вміння витратити: з якими проблемами зіткнеться Україна при втіленні

проекту ЄС на 50 млрд євро. *Європейська правда*: сайт. 05.02.2024. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/02/5/7178786>

7. *Cohesion policy 2021-2027. A further step towards flexibility & simplification*. European Commission, 2020. 28 p. URL: <https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/3%20DG%20Regio%20Post2020%20-%20Maria%20Soumela.pdf>

8. *Ukraine's EU accession process in the field of regional and local development*. Kyiv, 2023. 52 p. URL: <https://u-lead.org.ua/storage/admin/files/a61fb22a9aa444242239b717acbee6b9.pdf>

9. Antonopoulos E., Bachtler J. The Role of EU Pre-accession Assistance in the Establishment of National Coordination Structures for EU Funding: The Case of Croatia. *Journal of Contemporary European Research*. 2014. Vol. 10(2). Pp. 184-202. DOI: <https://doi.org/10.30950/jcer.v10i2.601>

10. Żuber P. Potrzebujemy polityki regionalnej nowej generacji. *Pomorski Thinkletter*. 2022. No. 9. URL: https://www.kongresobywatelski.pl/wp-content/uploads/2022/09/ko-ptl-2-2022-piotr_zuber-potrzebujemy_polityki_regionalnej_nowej_generacji.pdf

11. Żuber P. Dialog lokalny w świetle wymogów funduszy unijnych, prezentacja Rady Generalnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. *DecydujmyRazem.pl*: Website. URL: http://www.decdujmyrazem.pl/files/2_DIALOG_LOKALNY_W_SWIETLE_WYMOGU_W_FUNDUSZY_UNIJNYCH.pdf

12. Churski P. *Geneza i przemiany europejskiej polityki spójności. Wnioski dla Polski*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Urząd Statystyczny w Lublinie*: Website. URL: https://lublin.stat.gov.pl/files/gfx/lublin/pl/defaultstronaopisowa/1220/1/1/p_churski.pdf

13. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: проект. *Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України*: сайт. 2020. URL: https://mtu.gov.ua/files/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_%202021-2027%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf

14. *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Establishing the Ukraine Facility*. Brussels, 2023. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/dd8cd260-1897-4e37-81dc-c985179af506_en

15. Explore the 2014-2020 data by fund. *Cohesion Open Data Platform*: Website. 2021. URL: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/14-20>

References

1. Chuzhykov, V. (Ed.). (2016). *Rehional'na polityka Yevropeys'koho Soyuzu [Regional policy of the European Union]*: Textbook. K.: KNEU. Retrieved from https://kneu.edu.ua/userfiles/evrointegracii/Pidruchnik_E_RDM_2016.pdf [in Ukrainian].

2. Begg, I. (2018). Innovative Directions for EU Cohesion Policy after 2020. *CESifo Forum*, 19(1), 3-9.

Retrieved from <https://www.cesifo.org/DocDL/CESifo-Forum-2018-1-Begg-EU-Cohesion-Policy-march.pdf>

3. Lukach, N. M. (2021). Yevropeys'ka polityka zhurtuvannya v XXI st.: oriyentyry ta dosvid dlya Ukrainy [European regional policy of the XXI century: guidelines and experience for Ukraine]. *Politicus*, 5, 107-113. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-5.18> [in Ukrainian].

4. Davymuka, S. A., Kuybida, V. S., & Fedulova, L. I. (2019). Tendentsiyi rozvytku novoyi rehional'noyi polityky YeS [Trends of new regional policy development in EU member states]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 91(1), 76-87. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-1-9> [in Ukrainian].

5. Zakharchenko, V. I. (2020). Heneza ta osnovni napryamy rehional'noyi polityky krayin Yevrosoyuzu (v konteksti dosvidu dlya Ukrainy) [Genesis and main directions of the new EU regional policy (in the context of experience for Ukraine)]. *Ekonomichnyy zhurnal Odes'koho politekhnichnoho universytetu – Economic Journal of Odesa Polytechnic University*, 1, 11-20. DOI: <https://doi.org/10.15276/ej.01.2020.2> [in Ukrainian].

6. Lyvch, D. (2024, Feb 5). Vminnya vytrachaty: z yakymy problemamy zitknet'sya Ukraina pry vtilenni proyektu YeS na 50 mlrd yevro [The ability to spend: what problems will Ukraine face when implementing the EU project for 50 billion euros]. *European truth*: Website. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/02/5/7178786> [in Ukrainian].

7. *Cohesion policy 2021-2027. A further step towards flexibility & simplification* (2020). European Commission. Retrieved from <https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/3%20DG%20Regio%20Post2020%20-%20Maria%20Soumela.pdf>

8. *Ukraine's EU accession process in the field of regional and local development* (2023). Kyiv. Retrieved from <https://u-lead.org.ua/storage/admin/files/a61fb22a9aa444242239b717acbee6b9.pdf>

9. Antonopoulos, E., & Bachtler, J. (2014). The Role of EU Pre-accession Assistance in the Establishment of National Coordination Structures for EU Funding: The Case of Croatia. *Journal of Contemporary European Research*, 10(2), 184-202. DOI: <https://doi.org/10.30950/jcer.v10i2.601>

10. Żuber, P. (2022). Potrzebujemy polityki regionalnej nowej generacji [We need a new generation of regional policy]. *Pomorski Thinkletter*, 9. Retrieved from https://www.kongresobywatelski.pl/wp-content/uploads/2022/09/ko-ptl-2-2022-piotr_zuber-potrzebujemy_polityki_regionalnej_nowej_generacji.pdf [in Polish].

11. Żuber, P. (2013). Dialog lokalny w świetle wymogów funduszy unijnych, prezentacja Rady Generalnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego [Local dialogue in the light of EU funding requirements, presentation by the General Council of the Ministry of Regional Development]. *DecydujmyRazem.pl*: Website. Retrieved from http://www.decdujmyrazem.pl/files/2_DIALOG_LOKA

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

LNJ_W__WIETLE_WYMOG__W_FUNDUSZY_UNI
JNYCH.pdf [in Polish].

12. Churski, P. (2016). *Geneza i przemiany europejskiej polityki spójności. Wnioski dla Polski [The Origins and Transformations of European Cohesion Policy. Conclusions for Poland]*. Adam Mickiewicz University in Poznań. *Statistical Office in Lublin*: Website. Retrieved from https://lublin.stat.gov.pl/files/gfx/lublin/pl/defaultstronaopisowa/1220/1/1/p_churski.pdf [in Polish].

13. Derzhavna stratehiya rehional'noho rozvytku na 2021-2027 roky [State Strategy for Regional Development for 2021-2027]: Draft (2020). *Ministry of Development of Communities, Territories and Infrastructure of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://mtu.gov.ua/files/%D0%94%D0%B5%D1%80%D>

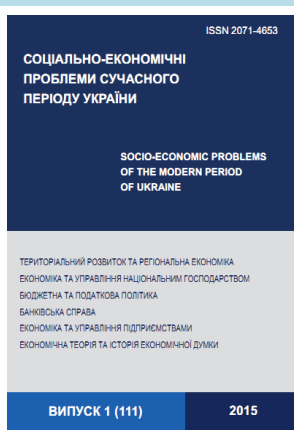
0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_%202021-2027%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf [in Ukrainian].

14. *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Establishing the Ukraine Facility* (2023). Brussels. Retrieved from https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/dd8cd260-1897-4e37-81dc-c985179af506_en

15. Explore the 2014-2020 data by fund (2021). *Cohesion Open Data Platform*: Website. Retrieved from <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/14-20>

Надійшло 24.05.2024 р.

Proceedings of the "SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF THE MODERN PERIOD OF UKRAINE"

Proceedings of the "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is a specialized scientific-practical edition based National Academy of Sciences of Ukraine and the Institute for regional studies of NAS of Ukraine.

The book highlights the results of studies of institutional and socio-economic problems of development of Ukraine at the macro, meso and micro levels, encouraging to published authors who carry out research work in various sectors of the economy.

The book "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is included in the List of scientific professional publications of Ukraine in the field of economic sciences (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated by 11.07.2016 №820).

The journal is included in the international scientometric database Index Copernicus, Poland - with 2014.

Site collection: www.zbirnyk.ird.gov.ua